

ሓበሬታ ሕክምና ብኦፕዮም ጌርካ፤ ምእንቲ ንብርቱዕ ህጹጽ ቃንዛ ንምዝሓል

Information till dig som får behandling
med opioid för akut smärta

Terapigrupp Smärta, april 2018

ሓበሬታ ሕክምና ብኦፕሬሽን ጊርካ፤ ምእንቲ ንብርቱዕ ህጹጽ ቃንዛ ንምዝሓል

ንስኻ ንቃንዛ ንምዝሓል ተፈቂዱልካ ዘሎ መድሃኒት፡

እቲ ቀንዲ ናይ እዚ መድሃኒት ህዋስ ወይ ቀመም ኣብ መድሃኒትካ ዘሎ ሸሙ ኣፖይድ ይበሃል። ኣፖይድ ሞርሬን ወይ ንሞርሬን ዝመሳሰል መድሃኒት ኮይኑ ንቃንዛ ዘህድእ መድሃኒት እዩ፤ ከምኡእውን ጎድናዊ ሳዕቤታታትን ወልፊ ከም ሞርሬን ይፈጥሩ። ኩሎም ኣፖይድ ንምዝሓል ቃንዛ መድሃኒታት ከም ናርኮቲካ ይቐጽሩ። እንተደኣ ኮይይን ዘለዎ መድሃኒት ተኣዚዙልካ፤ ንኣብነት ሲቶይን ኣብ ኣካላትካ ናብ ሞርሬን ይልወጥ። ክትርስዎ ዘይብልካ እንተደኣ ካልኦት መድሃኒታት ከምእትወስድ ኮንካ ንሓኪምካ ክትሕብር ኣለካ። ቀንዲ ነገር ክትፈልጡ ዝግብኣካ እንተደኣ መሀድኢ ወይ መደቀሲ መድሃኒት ትወስድ ኮንካ (ንኣብነት በንዞዲያዘፒነር)። ካልኦት ናይስነፍጥረት መድሃኒታት ወይ ሓኪም ዘይተጸሕፎም ብነጻ ዝዕደግ ትወስድ እንተደኣ ኮንካ ትሕብር።

ውጽኢትን፤ጎድናዊ ሳዕቤናታትን

ኣፖይድ ጽቡቕ ክእለት መዝሓል ቃንዛ ውጽኢት ይህቡ፤ ህጹጽ ቃንዛ ምስዘጋጥም ዝተዋህበካ ኣጠቓቕማ ትጥቀም። እቲ ቀንዲ ዕላማ ንዝወሃበካ መድሃኒት ብዝተዋህበካ ሓበሬታ ንምጥቃምን፤ ምእንቲ ቃንዛ ንክዝሕልን ጎድናዊ ሳዕቤናታት ንክጎድልን እዩ። እኹል ዘይኮነ መዝሓል ቃንዛ ምስእትጥቀም ሳዕቤኑ ናይ ነዊሕ እዋን ንምፍዋሱ ዘጸግም ቃንዛ ትፈጥር። ከምኡእውን ካብ ዝግብኣካ ኣጠቓቕማ መድሃኒት ንላዕሊ ምስእትጥቀም፤ ጎድናዊ ሳዕቤናታት ናይ ኣፖይድ ማለት ከም ምብዕጋ ወይ ትኻስ፤ ቀልቀል ንምውጻእ የሽግረካ፤ ከምልሳካ ዝደለዩ ኮይኑ ይስምዓካ ፤ ድኻምን ፤ ጸገም ናይ ምድቃስ ይፈጥረልካ። ብተወሳኪ ኣፖይድ ነብስኻ ንምቁጽጻርን፤ ምውህሃድን የሽግረካ።

ኣብ እዋን ሕክምናኻ መኪና ካብ ምዝዋርን ወይ ካልኦት ምንቅስቃሳት ከም ኣተኩርካ ክትጥምቶምን ክትዕዘቦም ዘለካ ነገራት ካብ ምዝወታር ተቐጡብ። ኣልኮሆላዊ መስተታትን ወይ መሀድኢ መድሃኒታትን (በንዞዲያዘፒነር) ካብ ምጥቃም ምጥንቃቕ፤ ምክንያቱ ብርቱዕ ጎድናዊ ሳዕቤን ክፈጥሩ ስለዝክእሉ።

ሕክምናኻ ኣብ ግዜኡ ትውድኦ

ከተስተወዕሎ ዘለካ ጉዳይ ሕክምና ካብ ክልተ ሰሙን ጊርካ ኣለኻ፤ በዚ ምክንያት እዚ ድማ ደስ ዘይብለካ ስምዒትን ምልክትን ናኢ ድቃስ ምስኣንን፤ ምምብሃቕን፤ ካብ ኣፍንጫኻ ፈሳሲ ይፈሰስ። መርዓት ዓይንኻ ይሰፍሕ፤ ዕንፍፍር መሳሊ ኣብ ቆርባኻን ከምኡእውን ከምልሳካ ከምዝደለዩን ኮኢይኑ ይስምዓካ። እዚ ምልክት ናይ ዘህዲ እዩ፤ ግን ከም ናይ መድሃኒታት ወልፊ ኣይኮነን። ክትዝክሮ ዘለካ ኣብ እዋን መድሃኒት ዝእዘዘልካ እዋን ምስ ሓኪምካ ብኸመይ ሕክምናኻ ከምእትውድእ ክትራዳዳእ ኣለካ። ናይ ነዊሕ እዋን ሕክምና ብኣፖይድ ኣካል ነቲ መድሃኒት ይለምዶ (ምዕባሌ ምጽግም) ፤ በዚ ምክንያት እዚ እኹል ውጽኢት ንክህበኩን ብዝሕ ዝበለ ዓቕን መድሃኒት ንወስድ። በዚ ምክንያት እዚ ኣካላትናን ኣእምሮናን ወልፊ ናይ መድሃኒት ይፍጠር።

ምእንቲ ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝጠቐስናዮ ሽግራት ንመጉዳል፤ ንዝወሃበካ መድሃኒት ከምቲ ሓኪምካ ዝእዘዘልካ ኣገባብ ጊርካ መድሃኒትካ ትወስድ። ባዕልካ ንመድሃኒትካ ከተጉድሎ ወይ ክትውስኽ ወይ ድማ ከተናውሖ ወይ ክትሕጽር ኣይፍቀደልካን እዩ። ቃንዛኻ ኣብ እዋን ሕክምና ምስተወድኣ ምስዘየቋርጽ ምስ ሓኪምካ ምክሪ ንክህበካ ትዘራረብ።

ኣብ ግዜ ጥንሲ/ኣብ እዋን ንሕጻን ምጥባው

ጥንሲ ወይ ተጥብቂ እንተደኣ ኮንኪ፤ እቲ ቀንዲ ነገር ቅድሚ ሕክምና ምጅማርኪ ጥንሲ ከምዘለካን/ከምእተጥብቂ ከምዝኾንኪ ንሓኪምኪ ትሕብር።